

FRIVILLIGHETNORGE

Justis- Og Beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
PB 8005 Dep
0030 OSLO

Att: Jan Austad

Oslo, 12.mars 2013

Endringer i politiloven – adgang til å pålegge meldeplikt for pengeinnsamling og til å regulere pengeinnsamling på offentlig sted

Vi viser Justisdepartementets høringsbrev med ref nr 12/2415-JAA datert 15. februar 2013. Frivillighet Norge står ikke på høringslisten og ble derfor først kjent med saken 4. mars. Vi beklager at høringsfristen ikke kunne utvides. Vi har derfor ikke hatt tid til en organisatorisk behandling av lovendringsforslaget.

Frivillighet Norge er en interessepolitisk samarbeidsorganisasjon for 281 frivillige organisasjoner fra alle deler av frivillig sektor. Våre medlemmer har til sammen mer enn 50 000 lokale lag spredt rundt om i landet. Frivillig sektor skaper i henhold til SSBs satellittregnskap for frivillig sektor¹ verdier tilsvarende 101 milliarder kroner. 1/3 av inntektene i sektoren kommer i form av offentlige overføringer/tilskudd, mens organisasjonene skaffer de øvrige 2/3 av inntektene til veie gjennom medlemskontingenter, lotterier, salg og gaver². Innsamlede midler utgjør en viktig del av organisasjonenes inntektsgrunnlag, og er særlig viktig for lokale lag og foreninger. Mulighetene til å drive pengeinnsamling i offentligheten er derfor et viktig anliggende for Frivillighet Norge.

Frivillighet Norge vil innledningsvis peke på at denne saken har mange sider, og stor betydning for fattige og sårbare gruppers situasjon. I henhold til vår frivillighetspolitiske plattform er Frivillighet Norges mandat imidlertid begrenset til spørsmål som dreier seg om frivillige organisasjoners rammebetingelser. Vår uttalelse vil derfor kun dreie seg om den effekten lovendringsforslaget vil ha for de frivillige organisasjonenes inntektsskapende virksomhet.

I lys av frivillighetens årelange tradisjoner for pengeinnsamling og frivillighetens store og viktige betydning i Norge, vil Frivillighet Norge dernest uttrykke stor overraskelse over at Justisdepartementet har unnlatt å utrede hvilke konsekvenser meldeplikt og regulering av pengeinnsamling på offentlig sted, kan ha for frivilligheten.

¹ <http://www.ssb.no/orgsat/>

² **Fra folkebevegelse til filantropi**, Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor (2010) v Dag Wollebæk og Karl Henrik Sivesind

Norge har en svært høy sivilsamfunnsdeltakelse, noe som er stor ressurs for nasjonen, både i form av at deltakelsen bidrar til utvikling av tillit og sosial kapital, og i form av økonomisk verdiskaping. 84 % av befolkningen er med i en eller flere frivillig organisasjoner³. 48 % av befolkningen deltar med frivillig innsats i en størrelsesorden som i alt tilsvarer 115 000 årsverk⁴.

Det at det er enkelt å drive innsamling til gode formål er en viktig medvirkende årsak til den høye sivilsamfunnsdeltakelsen. Mange lokale lag og foreninger engasjerer medlemmer og sympatisører i bøssebæring og kakelotterier i hovedgata eller på torget lørdag formiddag, eller driver dør-til-dør innsamlingsaksjoner i nærmiljøene. Det fins også uttallige eksempler på private spontane initiativer rundt om i landet, til offentlig innsamling til organisasjoners nødhjelpsarbeid, bistand, forskning og sykdomsforebyggende tiltak. Og sist, men ikke minst, gjennomfører skoleelever og studenter solidaritetsdugnader for ideelle formål. Disse aktivitetene er viktige skoler i frivillighet som har stor verdi for landet vårt.

Forslaget om å åpne adgang for kommuner til å vedta meldeplikt og regulere pengeinnsamling på offentlig sted representerer en risiko for at det blir vanskeligere å drive inntektsskapende arbeid for ideelle formål. Et arbeid som altså er viktig for frivillig sektors inntekter og som er arena for holdningsskaping i befolkningen og rekruttering av frivillige og sympatisører. Meldeplikt vil medføre en byråkratisering og dermed være en terskel som stopper mange i å arrangere innsamling til inntekt for et ideelt formål.

Befolkningen i Norge har stor tillit til organisasjonene. Andelen husstander som gir gaver til frivillige organisasjoner økte fra 51% i 1997 til 75% i 2009⁵. Kulturdepartementet har gitt stiftelsen Innsamlingskontrollen oppdraget med å drifte et innsamlingsregister for å bidra til at givne skal være trygge på at pengene de gir organisasjonene benyttes til formålet. 101 organisasjoner er p.t. registrert.

Forslaget om å åpne adgang for kommuner til å vedta meldeplikt og regulere pengeinnsamling på offentlig sted, kan oppfattes av publikum som signal om en offentlig skepsis til frivillige organisasjoners innsamlingsarbeid, som er ny i Norge. Dette kan få negative konsekvenser for sivilsamfunnsdeltakelsen.

Frivillighet Norges konklusjon er etter dette at vi ikke kan støtte Justisdepartementets forslag om å åpne adgang for kommuner til å kunne pålegge meldeplikt og regulere pengeinnsamling på offentlig sted, i form av et nytt pkt 8 i politiloven § 14.

³ **Frivillighet for alle**, Stortingsmelding nr 39 (2006-2007)

⁴ **Fra folkebevegelse til filantropi**, Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor (2010) v Dag Wollebæk og Karl Henrik Sivesind

⁵ **Fra folkebevegelse til filantropi**

Subsidiært mener Frivillighet Norge at Justisdepartementet må vurdere mulighetene for å bruke Frivillighetsregisteret som et verktøy for å sikre frivillige organisasjoner den samme ubyråkratiske adgangen til pengeinnsamling i offentligheten som de har i dag.

Med hilsen

Birgitte Brekke
generalsekretær